

Segítség Vietnammak

A Nhan Dan a vietnami—magyar egyezményről

„Öszinte és hathatós támogatás” címmel méltatja a Hanoi-ban megjelent Nhan Dan a legújabb, Budapestben aláírt magyar—vietnami egyezmények jelentőségét. A többiek között azt írja, hogy ezek az új egyezmények új és ragyogó megnyilatkozást jelemlenek a két testvéri szocialista ország közötti barátság állandó erősödésének és fejlődésének.

A lap idézi Kádár János

szavait, aki kifejezte a magyar nép véleményét, rámutatott, a vietnami nép harca a magyar nép támogatását is jelenti, és ez az oka annak, hogy a magyar nép feltétel nélkül támogatja a vietnami népet és ezt a támogatást internacionalista kötelességének tartja.

A Nhan Dan kiemeli: Dobi István, Kállai Gyula és más magyar vezetők számos esetben hangoztatták, hogy a ma-

gyar nép teljes mértékben és sokoldalúan támogatja a vietnami népet, ha kell, önkéntesek küldésével is.

A Nhan Dan a következő szavakkal fejezi be cikkét: „Öszinte köszönetet mondunk az MSZMP-nek, a magyar kormányoknak és a testvéri magyar népnek”.

Rendkívüli állapot Sarawakban

Csütörtök délelőtt Abdul Razak herceg, malaysiai miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter, sajtóértekezleten bejelentette, hogy Sarawakban belpolitikai válság robbant ki, ami miatt a szövetségi kormány szükségállapot kimondására kérte fel az államfőt. A király azóta már alá is írta a rendeletet.

Mélyponton a francia—amerikai viszony

A Le Monde washingtoni tudósítója szerint néhány nappal Debré pénzügyminiszter és Couve de Murville külügyminiszter odaérkezése előtt nehéz lenne eltitkolni, hogy a francia—amerikai kapcsolatok soha ilyen rosszak nem voltak, mint ma, ha „kapcsolatokról” meg egyáltalán lehet beszélni.

Az amerikai vezetők keserűséggel veszik tudomásul, hogy De Gaulle tábornok Phnom Penh-i beszédében magáévá tette az észak-vietnami téziseket.

Vietnam kérdésében nem egyszerűen nézeteltérés van Párizsban — mondják az amerikai fővárosban —, hanem kifejezetten szakítás.

Árapály-jelenség okozza a jósvafői Lófejforrás vízkitöréseit

A barlangüregben érzékelték a törökországi földrengést is

A nyári hónapokban hazánkban egyedülálló tudományos kísérletet végeztek az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem ásvány- és földtani tanszékének jósvafői kutatóállomásán. A karsztvidék szilicei fennsíkján fakadó Lófejforrás „rejtélyes vízkitöréseinek” tisztázására már évek óta tudományos megfigyelést folytatnak. Ez a forrás a legészakibb nyári időjárásban is — függetlenül a felszíni csapadéktól — időnként kitör és átlagos vízhozamának tíz-húszszorosát lövelli a szabadba. Külön érdekessége, hogy ezek a vízkitörések általában 6, 12 és 24 óránként változtatják egymást. Maucha László geológus, a kutatóállomás vezetője, a Lófejforrás vízhozamának ingadozásáról készült mérési görbék elemzésével elméletileg tisztázta, hogy a vízkitöréseket világviszonylatban is ritka földalatti jelenség, egy igen érzékeny, háromszögletes szivornyarendszer idézi elő.

Bizonyítás modellel

Az elmélet helyességének bizonyítására elkészítette a háromszögletes szivornya modelljét, amellyel kimutatta, hogy a földalatti rendszer egy igen érzékeny elektromos berendezéshez hasonlóan a legkisebb vízhozam-ingadozásokat is felerősíti és kitöréssel reagál. Ezután következett a nehezebb feladat megoldása, hogy a forrás időszakos kitöréseit milyen folyamatok idézik elő. A fiatal kutató abból indult ki, hogy a forráskitörések ideje egybeesik a nap és a hold gravitációs hatása által okozott árapályal, ami nemcsak a tengerekben, hanem a légkörben is jelentkeznek, és hat a föld mágnesterére. Elméletileg kimutatta, hogy az árapály jelenség közvetlen hatása a karsztvidéken érzékelhető. Amikor a föld alatti karsztrendszer dagály-kezelésként, a karszt közötti repedések ezredmilliméter szélességben szétnyílnak, és a ben-

nük levő vizek megapadnak. Árapály fordított a helyzet. Erre a folyamatra a Lófejforrás érzékeny szivornyarendszere azonnal reagál és a legkisebb vízhozam-emelkedésre kitör.

Filmfelvévőgép a föld alatt

A föld kérgében végbemenő árapály jelenség gyakorlati kimutatására augusztusban nagy jelentőségű kísérletre és mérésekre került sor, a kutatóállomás földalatti laboratóriumában, a Vas Imre cseppkőbarlangban. Ezt a munkát Maucha László — Gárdos Miklós elektromérnöknek, Sárvári István mérnöknek, Pályi Gyula vegyészmérnöknek, Kutas Tamás elektrotechnikusként és az egyetem húsz munkatársának segítségével — végezte el. A barlang erre a célra legalkalmasabb helyén egy 6 méter magas és másfél méter széles, háromszög alakú keresztmetszében — amely észak—dél irányú tektonikus repedés mentén alakult ki — a földkéregben létező mozgások térbeli irányának megállapítására három igen érzékeny, ezredmillimétereket kimutató mérőórát építettek be. A méréseket augusztus 17-én este kezdték meg, mivel újhóld idején a legerősebb az árapály-jelenség hatása. A mérőórák lapjára filmfelvévőgépeket irányítottak, amelyek kétpercenként felvételt készítettek azok állásáról. Ugyanakkor kontrollméréseket is tartottak, és a tudományos munkatársak négy órás váltással 10 percenként ellenőrizték és feljegyezték a műszerek állását.

A kísérlet legfontosabb eredménye

A mérések bebizonyították az elmélet helyességét. Hat nap alatt 11 alkalommal tapasztalták, hogy a szűk barlangfolyosó keresztirányban átlag 2 ezred milliméter szű-

kült, vagy tágult, ugyanakkor a függőleges és hosszirányú mozgásokat mérő másik két óra csak félezered milliméteres változásokat mutatott. A barlangfolyosó szűkülésének maximuma nyolc esetben a hold delelésére, a kozmikus dagály időpontjára, vagy a kozmikus árapályra, a hold delelésére és nyugtára esett. Ezek az időpontok pedig egyeztek a Lófejforrás rejtélyes kitöréseivel, mert a barlangfolyosó szűkülése közötti időtartalom általában hat óra, vagy annak többszöröse volt. A műszerek érzékenysége jellemző, hogy a kísérleti időszakban, két esetben bizonyítható módon sikerült konkrét földrengést kimutatniuk, amelyek közül a legnagyobb — öt ezredmilliméteres barlangszűkülés — időpontja percnyi pontossággal egybeesett a törökországi földrengéssel. A kísérlet legfontosabb és legdöntőbb eredménye, hogy hazánkban először sikerült kimutatni: a föld kérgében valóban léteznek geofizikai mozgások, és ezeket az eddigi kutatások alapján az árapály jelenségek okozzák. Ezért az évi hónapoktól, a további részproblémák tisztázására hosszabb ideig mérnek majd a barlangban az árapály-jelenségekből adódó változásokat és azokat automatikus távközlő berendezésekkel juttatják el a jósvafői kutatóállomásra.

Kármán János

A miskolci járás tsz-ei is csatlakoztak az edelényiek versenyfelhívásához

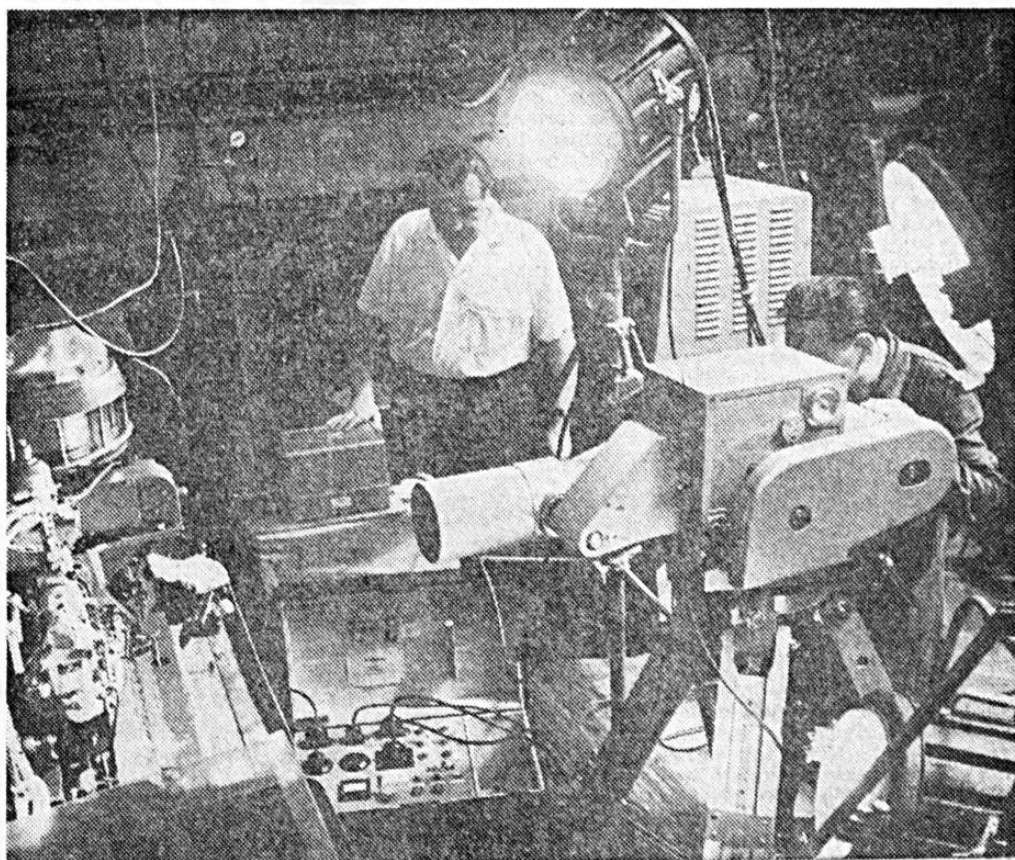
A miskolci járás termelőszövetkezeinek elnökei és főagronómusai kétnapos tanácskozást tartottak a kondóharcai KISZ-táborban. Ertékeltek a kalászosok betakarításával lezárult időszak eredményeit, s megbeszélték az őszi mezőgazdasági munkával kapcsolatos feladatokat. A termelőszövetkezetek vezetői egyhangúlag úgy határo-

ztak, hogy a járás területén október 20-ra, a járási pártértekezlet napjára befejezik a vetést.

A tanácskozáson szó esett még a termelőszövetkezetek gazdasági helyzetének erősödéséről, az új gazdaságirányítási rendszer közgazdasági értelmezéséről, valamint a mellette tevékenység kiszélesítésének lehetőségeiről.

40 000 felvétel egy másodperc alatt

A Járműfejlesztési Intézetben különleges, nagy teljesítményű fényképezőgépet állítottak munkába. A korszerű, elektromos berendezéssel vezérelt gép 40 000 felvételt készít másodpercenként speciális kísérletekről.

Lucza Imre és Szabó Gyula speciális rugólengést fényképez az új berendezéssel.

Összetörték Mao képének rájárat

A munkások megverték a diákokat

A vidéki vörösgárdisták újabb és újabb csoportjai érkeznek naponta Pekingbe, és röplapokon, falújságokon számolniuk be a lakóhelyükön lezajló „kulturforradalomról”. Sok röplap foglalkozik azokkal az összetűzésekkel, amelyek lezajlanak egyrészt a helyi pártszervezetek által vezetett munkások, funkcionáriusok és parasztok, másrészt a tanulók között. Szeptember 6-án és 7-én Csinghszki tartományban került sor ilyen összetűzésekre. A tartomány főiskolái diákjainak röpirata szerint

A munkások, a parasztok és a funkcionáriusok szétkergették a tartományi pártbizottság épületét körülzáró „forradalmár tanulókat”. A munkások táblákat vittek ilyen feliratokkal: Le a jobboldali tanulókkal! Határozottan megvédjük a tartományi bizottságot! Leleplezzük a politikai szélhámosokat! A röpirat azt hangoztatja, hogy a munkások megverték a diákokat, sőt, néhányat közülük eszméletlenségig vertek. A röpirat azzal vádolja a tartományi pártbizottság felelős munkatársait, hogy bűjtögtették a munkásokat a diákok ellen.

Anhui tartomány vörösgárdistái is komoly politikai incidensről, a tömegek és a tanulók összetűzéséről, valamint a tanulók egymás közötti összetűzéséről adnak hírt, hangoztatva, hogy az összetűzéseket Pengpu város pártbizottsága provokálta. Három napon át — szeptember elsejétől harmadikáig — körülbelül kétezer gyári munkás és kommunában dolgozó paraszt, az üzemi pártbizottságok titkárainak vezetésével

ostrom alatt tartotta a kereskedelmi főiskola forradalmár előadót és diákokat, akik előzőleg a városi pártbizottság épületére ragasztott felhívásokon arra buzdították, hogy tüzet kell nyitni a pengpu pártbizottság épületére.

Három nap alatt — közli a röpirat — a munkások megverték 146 előadót és diákot és összetörték forrón szeretett nagy vezérünk, Mao elnök arcképének rájáratát.

Leszállt a Gemini-11

A fékező rakéták bekapcsolása (14.24 óra) után a Gemini-11 elkezdte a leereszkedést. Az eredeti tervek szerint, az űrhajósok a fedélzeti elektronikus számítógésszere bízta az egész manőver végrehajtását. Az űrkabin a Bermudától délre, 14 óra 53 perckor (magyar idő) bontotta ki első ejtőernyőjét, s az ereszkedő űrhajót már jól lehetett látni a Guam nevű amerikai helikopter-anyaahajó-

ról, amelyet az űrutasok felkutatására jó előre kiküldtek. A Gemini-11 14.59 órakor pontosan az Atlanti-óceán kijelölt körzetében szállt le. Az anyahajóról azonnal megindultak felé a helikopterek. A kabin körülbelül 8 kilométernyire úszott a vízen a Guamtól.

A rádió nyert értesülések alapján a Kennedy-fokon hivatalosan bejelentették, hogy az űrhajósok kitűnő fizikai állapotban vannak.

A Szerb Kommunista Szövetsége Központi Bizottságának ülése

Két minisztert felelősségre vontak

A Szerb Kommunista Szövetségének Központi Bizottsága csütörtökön folytatta bővített teljes ülést, amelyen nyilvánosságra hozták az SZKSZ KB végrehajtó bizott-

sága által létrehozott vizsgálóbizottság jelentését Vojin Lukics volt szerbiai és szövetségi belügyminiszternek, valamint Zsivotije Szavics volt szerbiai belügyminiszternek az állambiztonsági szolgálat munkájáért viselt politikai felelősségéről.

Vojin Lukics végrehajtva Rankovics és Sztanovics utasításait, híven követte azok frakciós tevékenységét, politikailag durván visszaél a szolgálati beosztásával

és az SZKSZ Központi Bizottságában viselt titkári funkciójával. Közvetlenül, vagy utasításra megszervezte egyes párt és állami funkcionáriusok állandó ellenőrzését. Egyike volt azoknak, akik bi-

zonyos politikai funkcionáriusokat ellenőriztek, távbeszélgetéseiket lehallgatták, hivatali helyiségekbe hangosító berendezéseket szereltek fel stb.

A bizottság javasolta, hogy Vojin Lukicsot zárják ki az SZKSZ Központi Bizottságából és utolsó figyelmeztetéssel büntessék.

Zsivotije Szavicsot pedig — javasolta a bizottság — zárják ki az SZKSZ Központi Bizottságából és utolsó figyelmeztetéssel büntessék.

A bizottság végül javasolta, vizsgálják felül az állambiztonsági szolgálat kommunista szervezeteinek munkáját.